

Ove godine oko 60 zemalja prikuplja podatke o broju stanovnika u okviru popisnog procesa za 2010. godinu. Popis je jedini statistički postupak koji obuhvata celokupno stanovništvo i sve delove zemlje. Populacioni fond Ujedinjenih nacija (*United Nations Population Fund - UNFPA*) i ostali partneri podržavaju ovaj veliki napor u mnogim delovima sveta.

Pristup kvalitetnim podacima je sastavni deo dobrog upravljanja, vidljivosti i odgovornosti. Populacioni podaci pomažu liderima i donosiocima odluka da donose informisane odluke o politici i programima za smanjenje siromaštva i gladi, za unapređenje obrazovanja, zdravlja i rodne ravnopravnosti. Kvalitetni podaci su takođe potrebni za efikasan odgovor na humanitarne krize.

U tom pogledu, Statistička komisija (*Statistical Commission*) je na svojoj 39. sednici (E/2007/24) zahtevala od Statističkog odseka Ujedinjenih nacija (*United Nations Division*) i drugih međunarodnih agencija da povećaju tehničku pomoć nacionalnim statističkim kancelarijama u cilju jačanja nacionalnih kapaciteta za primenu "Svetskog Programa za popis stanovništva i domaćinstava za 2010. godinu" (*2010 World Programme on Population and Housing Census*). Osim toga, Statistička komisija je zahtevala od zemalja da počnu da primenjuju revidirane "Principe i preporuke za popis stanovništva i domaćinstava".

U izveštaju za medije povodom Svetskog dana populacije Ujedinjene nacije su naglasile i jedno od najvećih dostignuća čovečanstva – pad mortaliteta, koji je počeo da se ubrzava u najrazvijenijim delovima sveta u XIX veku i proširio se na ostale zemlje u XX veku. Prema jednoj računici, očekivano trajanje života na rođenju se povećalo sa 30 na 67 godina između 1800. i 2005. godine, vodeći ka rapidnom povećanju populacije sveta: od 1 milijarde do gotovo 7 milijardi 2010. godine.

U našoj zemlji demografska kretanja su slična kao u zemljama evropskog regiona. Tokom prošlog veka došlo je do značajnog povećanja broja stanovnika zahvaljujući pre svega smanjenju smrtnosti odojčadi i male dece, kao i produženja očekivanog trajanja života na rođenju. Porast broja stanovnika u Vojvodini beleži se do 80-ih godina prošlog veka (tabela br. 1), a od tada, uprkos činjenici da je Vojvodina tradicionalno imigraciono područje, zbog negativnog prirodnog priraštaja (u 2008. godini u Vojvodini je na nivou -5,0)¹ dolazi do stagnacije i pada broja stanovnika.

Tabela br. 1 Broj stanovnika Vojvodine prema popisima 1921 – 2002. godina

Godina	Broj stanovnika prema popisu
1921.	1 536 994
1931.	1 624 158
1948.	1 640 757
1953.	1 699 545
1961.	1 854 965
1971.	1 952 533
1981.	2 034 772
1991.	2 013 889
2002.	2 031 992

Trenutni demografski pokazatelji ukazuju da će se ovakav trend nastaviti.

Jedan od najvažnijih demografskih pokazatelja je **starosna struktura** stanovništva. Stanovništvo Vojvodine spada u **regresivni tip** stanovništva sa 15,4% stanovnika do 14 godina i 37% stanovnika starosti 50 i više godina u 2008. godini. Postoji više **indikatora starosti** stanovništva (2008. godina):

- o **prosečna starost stanovništva** veća od 30 godina ukazuje na izraženo starenje stanovništva (u Vojvodini 40,6 godina);
- o **zrelost stanovništva** veća od 10% ukazuje da je stanovništvo vrlo staro (u Vojvodini 16,1%);

¹ Što znači da na svakih 10000 stanovnika sledeće godine bude za 50 stanovnika manje.

- o **indeks starosti** veći od 0,4 ukazuje da je u populaciji prisutan proces demografskog starenja (u Vojvodini je 1);
- o **stopa maskuliniteta** (broj muškaraca na 1000 žena) ako je manje od 1000 ukazuje na bolje zdravstveno stanje stanovništva (u Vojvodini je 945).

Vojvodina predstavlja nisko natalitetno područje. Tokom 2008. godine u Vojvodini je rođeno 18.339 dece. **Stopa nataliteta** (broj živorođene dece na 1000 stanovnika) u Vojvodini je 9,3‰ i to je svrstava u područja sa vrlo niskim natalitetom (stopa ispod 12‰ smatra se nepovoljnom stopom). Natalitet u 2008. godini odnosu na 2002. godinu beleži pad za oko 5%.

Tabela br. 2 Stope nataliteta Novog Sada, Južnobačkog okruga i AP Vojvodine 2002. i 2008. godine

Opština	2002. godina			2008. godina			Indeks 2008/2002 (%)
	Broj stanovnika 30.06.2002.	Broj živorođenih	Stopa nataliteta (‰)	Broj stanovnika 30.06.2008.	Broj živorođenih	Stopa nataliteta (‰)	
NOVI SAD	301100	3411	11,3	323708	3930	12,1	107,1
JUŽNOBAČKI OKRUG	595900	6453	10,8	605720	6630	10,9	100,9
VOJVODINA	2039000	20030	9,8	1979389	18339	9,3	94,9

Izvor: Republički zavod za statistiku Srbije. Saopštenje SN40, Statistika stanovništva, Vitalni događaji u Republici Srbiji 2002. Republički zavod za statistiku Srbije. Saopštenje SN40, Statistika stanovništva, Vitalni događaji u Republici Srbiji 2008.

U periodu od 1953. do 2002. godine došlo je do značajnog pada **opšte stope fertiliteta** (broj živorođene dece na 1000 žena fertileg doba²) u Vojvodini, i ako je ispod 50 promila smatra se vrlo nepovoljnim fertilitetom, a stopa je nastavila sa tendencijom opadanja do 2008. godine, kada je iznosila 39,5‰.

Smrtnost stanovništva predstavlja negativnu komponentu vitalnog kretanja. U toku 2008. godine u Vojvodini je umrlo 28.200 osoba. **Opšta stopa mortaliteta** predstavlja broj umrlih osoba na 1000 stanovnika i u 2008. godini u Vojvodini je iznosila 14,2‰ što se smatra visokom stopom. U periodu od 1953. do 2002. godine došlo je do porasta opšte stope mortaliteta u Vojvodini za 2,7%, dok se u periodu od 2003. do 2008. godine ne zapaža značajniji porast.

Tabela br. 3 Opšte stope mortaliteta u Novom Sadu, Južnobačkom okrugu i AP Vojvodini u 2008. godini

Opština	Broj stanovnika 30.06.2008.	Broj umrlih	Stopa mortaliteta (‰)
NOVI SAD	323708	3562	11,0
JUŽNOBAČKI OKRUG	605720	7661	12,6
VOJVODINA	1979389	28200	14,2

Izvor: Republički zavod za statistiku Srbije. Saopštenje SN40, Statistika stanovništva, Vitalni događaji u Republici Srbiji, 2008.

² Fertilno doba žene se računa od 15 do 49 godina